

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Att. nve@nve.no

Uttalelse til søknad om bygging av Stensrud Kraftstasjon på grensa mellom Modum og Øvre Eiker kommuner

---

Øderud Fossekompani AS søker om å regulere Stensrudfossen i Bingselva på grensa mellom Modum og Øvre Eiker kommuner. Under visse forutsetninger anses kraftverket å være akseptabelt med hensyn på vannmiljøet. Det har også tidligere vært kraftverk i fossen. Landskapsmessig vil kraftverket redusere det visuelle inntrykket av Helvetesfossen når det ikke er overløp på dammen. For å redusere negative effekter på vannmiljø og landskap, bør minstevannføringen derfor settes til 200 l/sek. om sommeren.

Vi ser til søknad fra Øderud Fossekompani AS om regulering av Stensrudfossen i Bingselva, på grensa mellom Modum og Øvre Eiker kommuner (ref. brev 1.12.2016). Vi viser også til tidligere uttalelse fra Fylkesmannen til søknad fra Tyngdekraft AS (ref. FMBU 14.12.2006), samt befaring av tiltaksområdet med NVE, Modum, Øvre Eiker kommuner og Tyngdekraft. (ref.19.10.2006).

Bakgrunn

I Bingselva ved Stensrudfossen er det søkt om å bygge kraftverk over en elvestrekning på ca. 250 m, fra kote 87 til kote 65. Brutto fallhøyde er 22 m. Nedbørfeltet er 151,3 km². Vannføringen i Bingselva er skalert ut fra måleserier av vannføring i Jondalselva. På bakgrunn av dette er maksimal vannføring i flom angitt til opp mot 9 m³/ sek. Alminnelig lavvannføring er angitt til 136 l/sek. Middelvannføringen i elva er 2.1 m³/ sek. Minstevannføringen er foreslått til 150 l/sek. om sommeren og 130 l/sek. om vinteren. Maksimal slukeevne er oppgitt til 4.4 m³/sek, mens minste slukeevne er 200 l/sek. Lengde på tilløpsrør er 120 m. Produksjon om vinteren er oppgitt til 1.28 GWh og om sommeren til 1.25 GWh. Produksjonen er oppgitt til 2.25 GWh i årlig middel.

Ut fra de data som er oppgitt i forhold til produksjon og vannføring, vil det ikke være overløp eller stopp i produksjonen i et normalår i mer enn 68 dager (19 %). I 297 dager (81 %) vil det derfor være minstevannføring i elva på 150 l/sek. om sommeren og 130 l/sek. om vinteren.

Fossefallet er tidligere vært utnyttet til kraftverk, mølle, og sagbruk.

Vurdering

Det har tidligere foreligget planer om å bygge småkraftverk i Bingselva ved Stensrudfossen (ref. i Tyngdekraft AS 4.10.2006). Fylkesmannen anbefalte da at det burde foretas konsesjonsbehandling i henhold til vannressurslovens § 8. Begrunnelsen var at et kraftverk ble antatt å komme i konflikt med allmenne interesser. Spesielt gjaldt det elvemusling og ut fra et landskapsmessig aspekt.

De negative effektene av småkraftverk Bingselva ved Stensrudfossen anses i første rekke å være knytta til akvatisk liv og landskap.

Påvirkning på vannmiljøet

Elva er i dag fiskeførende med dominans av ørret. Det er også registrert abbor og ørekyte i området. Helvetesfossen er for øvrig et fiskehinder. Tidligere er det rapportert om ål i vassdraget, men forekomsten er ukjent. Mindre oppgang av ål kan bl.a. skyldes mindre innsig av ål fra havet og derfor redusert oppgang i elvene.

Bingselva har fram til nå vært benyttet som utsettingslokalitet for laksunger. Dette har vært et tiltak for å kompensere for negativ effekt av lakseparasitten *G. salaris* i Drammenselva. Mattilsynet har fra 2017 innført utsettingsforbud for laksunger i Drammenselva for å unngå spredning av lakseparasitten til nærliggende elver. Slik sett er derfor hensynet til laksunger ikke lenger tema i forhold til regulering av Stensrudfossen.

Elvemusling er registrert både oppstrøms og nedstrøms tiltaksområdet. Det er imidlertid ikke påtruffet elvemusling på partiet fra inntaksdammen og ned til nedstrøms Helvetesfossen.

I den naturfaglige utredningen blir konsekvensene ved regulering av Stensrudfossen vurdert til å bli middels negative for akvatisk miljø. Sett bl.a. i lys av dette og ut fra hensynet til generelt biologisk mangfold og diversitet, bør minstevannføringen om sommeren settes til 200 l/sek.

Landskap

I konsekvensutredningen blir den landskapsmessig effekten, oppgitt til ikke å ha vesentlig negativ påvirkning. Dette begrunnes med at det om sommeren, er lange perioder med liten vannføring i elva.

Ut fra en generell vurdering anses imidlertid Helvetesfossen, å ha lokal landskapsmessig verdi. Det er også en bekkekløft i tilknytning til fossen som har lokal verdi. Ut fra allmenne natur- og friluftsjakter er elvedraget i seg selv derfor et viktig landskapselement. Slik sett anses kraftverket å påvirke landskapsbildet negativt som følge av lengre perioder med redusert vannføring. Også ut fra et visuelt inntrykk av fossepartiet, bør minstevannføringen om sommeren økes til 200 l/sek. Fossen er for øvrig et av de siste uregulerte fossefallene av noen størrelse i Øvre Eiker og Modum.

Terrestrisk miljø

Bortsett for ask er det ikke kjent å være terrestre rødlistearter i influensområdet. Fossekall kan imidlertid forekomme på elvestrekningen, og kan til dels bli påvirket av redusert vannføring, noe som kan påvirke.

I anleggsområdet er det rester av gamle bygninger og rørgate fra tidligere installasjoner. Slik sett vil ei eventuell rørgate ikke endre landskapet vesentlig.

Konklusjon

Ut fra hensynet til vannmiljø og biologisk mangfold, anser Fylkesmannen at et kraftverk i Stensrudfossen er ikke vil få uakseptable effekter. Når det gjelder et landskapsmessig aspekt, vil kraftverket ha en viss negativ effekt. For å redusere negative effekter av inngrepet på vannmiljø og landskap, bør derfor minstevannføringen settes til 200 l/sek. om sommeren. Dette må også sees på bakgrunn av at Helvetesfossen er en av de få gjenværende fossene i Øvre Eiker og Modum som ikke er regulert.

Sett i lys av dette anser Fylkesmannen at bygging av Stensrud kraftverk er akseptabelt i forhold til miljøfaglig hensyn. Ved en utbygging forutsetter Fylkesmannen imidlertid at det slippes akseptabel minstevannføring. Videre må det tas hensyn til kantsonene på stedet. Terreng som blir berørt må arronderes på mest mulig naturlig måte, for å redusere visuelle negative effekter av inngrepet.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
Fagsjef

Erik Garnås

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift

Kopi: Miljødirektoratet